

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izveniš nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRAD, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Napetost na Daljnem vzhodu:

Tiencin — preizkušnja angleške odločnosti

V mednarodnih krogih pozorno zasledujejo zadržanje Anglije v sporu z Japonsko — Izid tega spora bo vplival tudi na položaj v Evropi — Zadnji opomin Japoncem

London, 20. junija. e. Na včerajšnji seji vlade se je razpravljalo o represivnih ukrepih, ki naj bi se podvzeli, če Japonska ne opusti svojega sovražnega stališča, ki ga je zavzela. Izdelan je bil podroben načrt. Represalije bi bile v glavnem gospodarske narave, a tudi te bi bile lahko zelo občutne za Japonsko, zlasti zaradi tega, ker bi bilo Japonski, ki je itak že izčrpana od dolgega vojskovanja s Kitajsko, še bolj oteženo nadaljnje bojevanje. Seveda pa bi imele gospodarske sankcije še večji učinek, če bi se pridružili tudi Amerika in Francija. Anglija je v najožjih stikih z Zedinjenimi državami in Francijo, ker smatra, da predstavlja stališče Japonske nevarnost za interese vseh vlesil na Kitajskem in da incident v Tiencinu služi samo za izgovor za akcijo, katere namen je izločitev vseh teh držav iz Kitajske.

Velika važnost se pripisuje včerajšnji avdienci japonskega poslanika pri lordu Halifaxu. Zatrjujejo, da je Halifax japonskemu veleposlaniku predložil, kakšne posledice bi nastale, če bi Japonska še naprej vztrajala na svoje stališče. Z japonske strani so bili dozdaj odklonjeni vsi protesti angleške vlade zaradi kršitve pogodbenih pravic, napadov na angleške državljanke in ogražanja angleške posesti. Po pisanju smotnih listov grozi japonski tisk, da bo v primeru gospodarskih sankcij kitajska vlada smatrala, da ni več vezana na pogodbeno obvezo, da bi spoštovala angleško imetje na Kitajskem. To bi seveda lahko dovedlo do enakega postopanja napram drugim angleškim koncesijam, kar bi pomenilo odkrit konflikt med Londonom in Tokijem. Angleška vlada ima pred očmi to možnost, ali po vseh znakih sodeč bo storila vse, kar je v njeni moči, da se ogne takemu odkritemu konfliktu. Nevarnost spopada z Japonsko v sedanjem položaju bi postavila angleško

vlado pred celo vrsto kočljivih vprašanj in prizadeta bi bila tudi njena diplomatska akcija v Evropi. Zato londonski listi beležijo kot značilno veliko zanimanje, ki ga kaže sovjetski tisk za angleško-japonski spor, v katerem vidi preizkusni kamen Chamberlainove politike. Zato mislijo, da bo stališče angleške vlade v tem konfliktu vplivalo tudi na izid pogajanj z Rusijo.

Pariz, 20. junija. e. Angleški kolonialni minister Mac Donald je včeraj prispel iz Zeneve v Pariz, kjer ga je sprejel francoski minister za kolonije Georges Mandel in se z njim deli časa razgovorja. Ob 13. je Mandel priredil svojemu angleškemu tovarišu na čast obed, kateremu so prisostvovali tudi angleški veleposlanik Phipps in nekateri francoski ministri. Bivanju angleškega kolonialnega ministra pripisujejo precejšen pomen v zvezi z mednarodnim položajem, zlasti pa z dogodki na Daljnem vzhodu. Francoski in angleški minister sta proučila razna vprašanja angleških in francoskih kolonij in bilo je tudi govora o vojaškem sodelovanju Francije in Anglije v primeru eventualnih mednarodnih zapletov na Kitajskem.

London, 20. junija. z. Položaj v Tiencinu je vedno bolj kritičen. Angleške oblasti v angleški koncesiji so zasedle vse zaloge blaga, ki se nahajajo v območju koncesije. Zaprleba obsega angleške, kitajske, japonske in trgovske zaloge vseh drugih držav. Za blokiranje prebivalstva koncesij imajo Angliji tako na razpolago 2.700.000 vreč moke, dočim imajo Japonci v tistem delu koncesije, katerega obvladajo, na razpolago samo 800.000 vreč moke. Zaradi tega preti lakota prebivalstvu v japonskem delu koncesije in japonska vlada ni dosegla svojega namena, ko je skušala z blokado zmanjšati dovoz živil v koncesijo. Angleške in francoske zaloge

živil so tako ogromne, da prebivalstvo koncesij ne bo trpelo pomanjkanja, četudi bi blokada trajala dalje časa. Francoska vlada želi, da bi se konflikt lokaliziral in kmalu likvidiral, ker mora biti pozornost zapadnih demokracij obrnjena na Evropo. Sicer pa je Francija popolnoma solidarna z Anglijo tudi glede položaja na Daljnem vzhodu. Gospodarske represalije, ki jih lahko Anglija uvede proti Japoncem, bi Japonsko občutno prizadele. Poveljništvo francoskih in angleških pomorskih sil na Daljnem vzhodu bo imelo skupno konferenco v četrtek v Singapuru.

Arita zvrča odgovornost na vojaško poveljstvo

Tokio, 20. junija. o. Japonski listi objavljajo senzacionalno vest, da je zunanji minister Arita sporočil angleškemu poslaniku Craigu, da bi moral protest zaradi blokade v Tiencinu poslati vrhovnemu poveljniku japonske vojske na Kitajskem, ne pa japonski vladi v Tokiu, češ da zunanje ministrstvo ni pristojno za urejevanje vprašanj, ki se tičejo samo poveljstva nad japonskimi vojaškimi silami na severnem Kitajskem.

Francosko-angleška vojaška posvetovanja

Pariz, 20. junija. br. Iz Zeneve je prispel davi v Pariz angleški kolonialni minister Malcolm Macdonald. Na letališču ga je sprejel francoski državni podtajnik ministrstva za kolonije Mandel. Ze dopoldne sta imela daljši razgovor. Opoldne je bilo v kolonialnem ministrstvu kosilo, na katero so prišli tudi drugi člani francoske vlade in vrhovni poveljnik francoskih vojnih sil general Gamelin. Popoldne so se razgovori v kolonialnem ministrstvu nadaljevali.

Polom japonske ofenzive v Šansiju Japonci so izgubili 10.000 mož

Sanghai, 20. junija. d. Najnovejšje japonske ofenzive na južnem delu province Šansi se je udeležilo 30.000 japonskih vojakov. Po šestdnevni hudih bojih so izgubili Japonci 10.000 mož. To je bil najhujši poraz Japoncev v tem bojnem ozemlju in najpomembnejša zmaga Kitajcev na severnem Kitajskem.

Tudi na zapadu province Šansi japonska ofenziva ni uspela, čeprav se je spopetka Japoncem na treh krajih posrečilo prekoračiti reko Jangce. Japonci so se morali po srditem kitajskem protinapadu dne 9. junija vrniti končno v svoje izhodne postojanke.

Cungking, 20. junija. AA. (Reuter): Do-

Poplave na Češkem

Praga, 20. junija. e. Zaradi silnih nallvov so nastale na Češkem in Moravskem velike poplave in večina rek je prestopila bregove. Voda stoji ponekod 2 do 4 m visoko. V Senori je voda porušila 17 hiš. Mnogo vasi je popolnoma poplavljenih in odrezanih od ostalega sveta. Dozdaj so poplave zahtevale dve človeški žrtvi. Včeraj je ponovno besnelo silno neurje nad Moravsko Šlezijo.

Praga, 20. junija. AA. Nalivi v zadnjih dneh so povzročili v velikem delu Češke in Moravske velike poplave. Dva otroka sta utonila.

Angleško prekoceansko letalo zgorelo

London, 20. junija. AA. Letalo družbe »Imperial Airways« »Conemara«, eno od štirih velikih letal, namenjenih za prekoceanski promet, je včeraj zgorelo v bližini pristanišča Southampton, ko je črpal bencin za poskusni polet. Na letalu je bilo več mehanikov in inženirjev, ki so izjavili, da je za časa, ko so črpali bencin, nastala nenadoma eksplozija. Morali so poskakati takoj z letala, ki je bilo v par sekundah vse v plamenu. Ko so skakali z letala v vodo, je bil en mehanik ranjen, 4 so se rešili brez poškodb, šesti pa je našel smrt v plamenih.

Letalo »Conemara« je imelo 4 motorje ter je tehtalo 20 ton. Prostora je imelo za 24 potnikov ter je bilo namenjeno za prekoceanski promet.

Rimski demanti o aretaciji Badoglija

Rim, 20. junija. e. Italijanski listi zavračajo kot smešno vest londonskega »Evening Standarda«, po kateri naj bi nastal med načelnikom generalnega štaba maršalom Badogliom in italijansko vlado spor, češ da se Badoglio ne strinja s politiko italijanske vlade. Italijanski tisk naglašja, da ni niti vredno demantirati takih vesti, a smatra za potrebno, protestirati proti pisanju poljskih listov, ki niso samo ponatili te vesti, temveč so celo objavili, da je bil maršal Badoglio aretiran.

ljevali. Kakor zatrjujejo dobro poučeni politični krogi, so se razgovori nanašali na gospodarske in vojaške probleme v kolonijah obeh držav. Posebej sta Mandel in Macdonald govorila o vzajemnih dobavah surovin, kolonialnem trgovinskem prometu in o najtesnejšem vojaškem sodelovanju angleških in francoskih kolonij. Zvečer se je angleški kolonialni minister vrnil v Zenevo.

Telesne preiskave Angležev

Tiencin, 20. junija. AA. (Reuter). Po prvih trenutkih razburjanja se je angleška kolonija v Tiencinu že precej znašla v novem položaju. Glavni predmet razgovorov je še vedno, kaj bo naredila angleška vlada. Vsaka tudi najmanjša vest iz Londona je predmet komentarjev. Potrpljenje Angležev je treba občudovati. Japonci se stalno zabavajo ob preiskavi, ki jo vršijo na cestah. Angleži se morajo postaviti v vrsto ter morajo sleči suknjo, čevlje in mnogokrat celo nogavice. Ako kdo protestira, ga straže takoj postavijo kot zadržnega v vrsto. Živiljske potrebe so se zelo podražile ter obstoja bojazen, da bo nastalo pomanjkanje. Cene so skočile za 50 do 75%. Japonske straže so zaplenile danes neko norveško ladjo, ki pa so jo po peturni preiskavi zopet izpustile.

Vpliv na pariško borzo

Pariz, 20. junija. o. Pariška borza je danes reagirala na dogodke v Tiencinu s splošno baisse. Tečaj skoraj vseh vrednostnih papirjev so znatno padli, največ pa delnice Sueške družbe. Nekateri trdijo, da bi Rusija morda hotela izkoristiti položaj ter zahtevati razširjenje jamstev tudi na Zunanjo Mongolijo, kar bi pomenilo pritegnitev Francije in Anglije v nevarno igro na Daljnem vzhodu.

Novi predlogi Moskve

Rusija predlaga razširjenje skupnega jamstva na vse države, ki meje na Nemčijo

London, 20. junija. br. Kakor poroča glasilo bivšega zunanjega ministra Edena »Yorkshirepost«, je moskovska vlada v svojem odgovoru na zadnje angleško-francoske predloge glede sklenitve vojaškega pakta predložila razširjenje jamstva za varnost v Evropi. Rusija se zavzema za to, da bi se skupno jamstvo Anglije, Francije in Rusije razširilo na vse države, ki meje na Nemčijo in ki bi morale biti izpostavljene kakemu napadu s strani Nemčije. V Londonu in Parizu sedaj ta predlog podrobno proučujejo. Značilno je, da se ruski predlog nanaša samo na sosedo Nemčije, ne pa tudi na sosedo Italije.

London, 20. junija. z. Pogajanja med Anglijo, Francijo in Rusijo za sklenitev pogodbe med tremi vlesilami so v zadnjem štadiju in dobro informirani krogi v Londonu pravijo, da bodo ugodno zaključena ob koncu tega tedna. V odgovornih krogih vlada glede zadnjih ruskih predlo-

gov največja diskrecija, kar pa ne pomeni, da so pogajanja prekinjena kakor komentirajo diskrecijo in molk v Berlinu in Rimu. Dejstvo, da je Rusija brez odlašanja predložila svoje zadnje protipredloge vladama v Londonu in Parizu, je dokaz, da hoče tudi Rusija pogajanja čimprej zaključiti. Na to kaže tudi vsebina zadnje ruske note.

Halifax grozi z ostavko?

London, 20. junija. br. Veliko pozornost je zbudila vest »Sunday Timesa«, da je zunanji minister lord Halifax zagrozil z ostavko, če bi se pogajanja z Rusijo razbila. Lord Halifax je po informacijah lista odločno za to, da se čimprej ugodni ruskim zahtevam in nemudoma sklene pakt z Rusijo, ker smatra, da je to glede na razvoj mednarodnega položaja neobhodno potrebno. Odločen nastop Halifaxa je napravil v vsej javnosti velik vtis.

Tudi Egipt se čuti ogroženega

Vznemirjenje zaradi italijanskih ukrepov v vzhodni Afriki

London, 20. junija. br. Zaradi vesti iz Egipta in Sudana o gibanju italijanskih čet, vlada v političnih krogih ni manjše razburjenje kakor zaradi blokade Tiencina. Vse kaže, da bo Italija v kratkem pričela ustvarjati svoj veliki afriški načrt, po katerem naj bi se vzpostavila zveza med Abesinijo in Tripolisem. Ze dlje časa je narejen načrt za zgradbo ceste iz Gon-

darja v Abesinijo preko Kartuna in Asuana do Tripolisa. Egipt se čuti ogroženega s strani Libije in z južne strani. Egipski generalni štab je v sporazumu z poveljstvom angleške vojske v Egiptu pričel utrjevati meje in zbirati čete ob vzhodni ter južni meji Sudana, kjer je nevarnost za vdor največja.

Evakuacijske vaje v Angliji

London, 20. junija. AA. Danes opoldne so ustavili ves promet v Chelseju, kjer so doslej največje vaje za obrambo pred letalskimi napadi, da preizkusijo učinek svaril pred nevarnostmi letalskih napadov na promet pešcev in vozil. Pet tisoč solarjev iz 21 šol se je vadilo evakuiranja. Šli so po ulicah in hoteli s svojimi knjigami proti postajam električne železnice. Evakuiranje otrok se je vršilo strogo po načrtu in so manjše solarje prepeljali z londonskimi avtobusi do določenih zbirališč, kakor odreja načrt za vojno dobo.

Amnestija za albanske emigrante

Tirana, 20. junija. e. Tiranska vlada je pomilostila vse politične krivce iz časov bivšega režima kralja Zoga in dovolila tudi povratek vsem, ki so zaradi nesoglasja s tem režimom morali pobegniti v inozemstvo.

Spopad policije v Pešti z narodnimi socialisti

Budimpešta, 20. junija. AA. (Reuter). Včeraj so se na peštanskem pokopališču spopadli madžarski narodni socialisti in policija. Čeprav je prepovedano nositi narodno socialistično uniformo, je prišlo 150 narodnih socialistov v uniformah na pogreb nekega svojega tovariša. Policija je posegla vmes in aretirala 28 članov madžarske narodnosocialistične skupine.

Italijanski manevri v Sredozemskem morju

Neapoli, 20. junija. o. Davi so se začeli veliki manevri italijanske vojne mornarice v zapadnem delu Sredozemskega morja. Prva eskadra je sestavljena iz bojnih ladij »Conte di Cavour« in »Julio Cesare«, treh križarjev »Zara« in 20 torpednih rušilcev. Pri vevbah sodeluje okoli tisoč častnikov in 20.000 podčastnikov in mornarjev.

Politični obzornik

Gotska teorija že vedno straši!

Znano je, da je pred leti igrala v hrvatski javnosti vloga teorija, da Hrvati prav za prav niso Slovani, marveč Germani, češ da se po njih žilah pretaka germanska kri starih Gotov. Za to teorijo, ki je v resnih znanstvenih krogih vzbujala samo smeh, se je zavzemal celo predsednik odlične kulturne ustanove profesor Filip Lukas, da ne govorimo o drugih manj pomembnih osebnostih hrvatskega javnega življenja. Hrvatska narodna javnost je to teorijo, dasi so jo podpirali z vso vmeno gotovi krogi, z ogorčenjem odklonila. In tako je ta teorija polagoma zapadla pozabnosti. No, v zadnjem času se je pojavila znova, toda v drugi obliki. Dr. Hamm namreč v posebni studiji dokazuje, da je hrvatska glagolica, ki so jo doslej smatrali za najstarejše slovansko pismo, samo posnetek pisave, ki je bila sredi IV. stoletja po Kr. sestavljena za germanski narod Gotov. Hrvatska glagolica je baje nastala na podlagi gotskega in runskega alfabeta. Izmed 37 gotskih črk je baje 28 gotskega in 5 runskega izvora. To dr. Hammovo dokazovanje bo brez dvoma znova oživela teorijo, da so Hrvati gotskega porekla, torej niso pravi in pristni Slovani. Frankovci in vsi oni, ki bi radi Hrvate oddvojili od ostalih Slovanov, so dobili novo kost, na kateri bodo, o tem smo prepričani, jeli takoj glodati.

Angleški katoliki in sovjetska Rusija

Pretežna večina angleške javnosti se z največjo vmeno zavzema za to, da bi Anglija čim prej sklenila s sovjetsko Rusijo vojaško zvezo. Edini nasprotniki tej zvezi v Angliji so katoliki. Njih glasilo »The Catholic Times« je te dni objavilo proti tej zvezi otročnjak pod naslovom »Opustite vsako vez z brezbožniško diktaturo«. V tem članku je pisano doslovno: »Katoliki se ne morejo boriti za sovjetsko stvar. Zdi se, da hoče britanska vlada skleniti vojaško zvezo s sovjetsko Rusijo. Da ne bo prekasno, protestiramo proti tej zvezi mi katoliki Velike Britanije in izjavljamo, da nečemo biti povezani z ateistično diktaturo. Časi hinavščine in slepmišenja so prešli. Ako hoče angleška vlada osnovati »koalicijo miroljubnih narodov«, potem je sovjetska Rusija zadnja država, na katero se sme obrniti. Odkrit cilj Moskve je svetovna revolucija. Moskva snuje na razvalinah civilizacije po vojni svoje načrte, ki bi ji naj omogočili izgraditi svojo pošastno naddržavo. Angleški katoliki se ne bodo borili kot zavezniki brezbožne diktature.«

Prepozno kesanje

Zagrebska »Nova riječ« je objavila pucen dopis iz Slovaške, iz katerega pomemamo: »Končno smo zvedeli, kako so se spreminjali načrti glede Slovaške. Prvi načrt je bil, da s Čehi skupaj pridemo pod protektorat. Ta načrt so opustili, ker bi enaka usoda preveč zbližala sprte brate. Drugi načrt je bil, da bi Slovaško razdelili med Madžarsko in Poljsko. Končno se je odločilo, da moramo še nekaj od svoje ga telesa plačati Madžarom. A sicer da ostanemo, kar se našega okleščenege ostanke tiče: niti na nebu, niti na zemlji. Ze v tem kratkem času naše »neodvisnosti« občuti narod velikansko razliko med sodanostjo in med življenjem v okviru bivše češkoslovaške republike. Vsak to občuti na svojem žepu. Dvajsetletno blagostanje v češkoslovaški nam je danes nedosegljiv sen. A poleg tega ječi pol milijona našega naroda pod madžarskim jarmom. Zato se javlja besno sovraštvo proti Madžarom, ki nam v svoji megalomaniji še vedno groze, da se bodo še vzpostavile meje »krona sv. Štefana«. V dveh ožirih je nastalo temeljito iztizenjenje. Dočim so prej v Hlinkovi stranki smatrali za največjo srečo, ko bo zadnji češki uradnik odšel iz Slovaške, piše sedaj glavno glasilo te stranke »Slovak« že čisto drugače. Češko kulturno delo, srečna gospodarska zveza med bogato industrijsko Češko in poljedelsko Slovaško, vse to se primerja z današnjico in se prihaja do presenetljivih zaključkov. Bolje, mnogo bolje je bilo takrat. Izhajajo članki s pobudo, da bi se razmerje napram Čehom podvrlo reviziji. Oni so nam vendar najbližji bratje... Bratje, ki sedaj enako trpe. Ej, drugače bi bilo, ako bi mi bili v pravem času pametni! In ako bi se kljub temu udarec spustil na naše glave, bi vsaj drug drugega ne obtoževali...«

Novi zaščitniki Italije

Vatikan, 20. junija. AA. Havas: »Osservatore Romano« poroča, da je sv. oče proglasil sv. Frančiška Asiškega in sv. Katarino Slovensko za zaščitnika Italije.

Borzna poročila.

Curib, 20. junija. Beograd 10.—. Pariz 11.7525, London 20.77, New York 443.5625, Bruselj 75.45, Milan 23.34, Amsterdam 235.75, Berlin 177.90, Praga, 15.02, Varšava, 83.62, Šofija 5.40, Bukarešta 2.26.

